Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 249 (10.632). Львів, пятниця 6 листопада 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов. — Конто почт. щад. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—1 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунія 150 лей, Болгарії 7·50 зл. Австрії 7·50 зл. [illegible] 1 дол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 СОТ.

C. I. T. I.

Ще одно скорочення, яке слід запамятати. Так називається „Міжнародній союз умових працьовників" (Confédération Internationale des travailleurs intellectuels), який повстав у Парижі в почутті потреби солідарности між розсіяними, тисячними членами ріжних націй, що після останньої війни опинились у незвичайно важкім становищі.

Війна одним махом перекреслила ту ролю духової праці, яка істнувала в мирних часах. Взаємини між народами прірвалися. На перший плян виступила боротьба за фізичні передумови істнування. Не тільки засоби, але й розуміння для духових потреб починало затрачуватись. Це знехтування культурних вартостей народу, яке є одним з найкращих висловів його розвитку, дало товчок умовим працьовникам у ріжних країнах заснувати окремі товариства для охорони духової праці. І повстали організації за почином приватних одиниць, що в першу чергу мали на меті відмежуватись від політичного фанатичну урядів, які хотіли забити свою державу дошками перед сусідами, звеличуючи тільки власні здобутки. Це були надпартійні організації, що стояли понад ворожнечою політичних партій і непорозуміннями буденщини.

Крім потреби вимінюватись духовими здобутками з иншими народами, такі організації мали ще свій на-пів професійний характер. Згаданий „Міжнародній союз умових працьовників" у Парижі прийняв як принціп безоглядну рівність всіх членів. До цього союзу входить кожна держава через одну центральну організацію, і тільки одну, яка має бути представником усіх груп духових працьовників у лоні цієї держави. Осідком проводу є нині Париж, але рішено вже раніше, що він буде змінятись і переходити до столиць инших держав. Провідним органом є рада — щорічна конференція делегатів. Два останні роки така конференція збиралась у Парижі. В 1926 р. на Великдень делегати всіх держав зїдуться у Відні. Імовірно, що Німеччина вперше візьме в ній участь. Її дотеперішне вороже становище до союзних держав не дозволяло їй висилати делегатів на такі конференції, тим більше, що навіть у самій Німеччині не було одної організації, що обєднувала би всіх умових працьовників.

Політичні причини, що спонукали ріжні держави до суворих обмежень супроти своїх сусідів, відбились найбільше на тих, які для своєї праці потрібують фізичної та духової свободи. Пашпортові та поліційні труднощі не дають спроможности представникам преси, письменникам та артистам, знайомитись з чужинним середовищем. Книжки та видання стають часто недоступними з огляду на митові закони та цензурні, не кажучи вже про величезні ріжниці у курсі валюти. Це є тільки найзагальніщі перепони, з якими мусить боротись кожний умовий працьовник навіть великої нації. Ясно, що про таких парїів між народами, як ми, яких оперезала цензура двох кордонів — краще й не згадувати. Не маємо контакту не то з Европою, але навіть з — Україною.

Дві кризи двох суперників.

Вічне „якби"... — Крайні засоби і партії у Франції. — Роля німецьких націоналістів.

По пориві в Льокарно — виснаження. Погодившись на мент у закордонній політиці, представники французького та німецького уряду застали дома загострені конфлікти політичних партій. Якби Бріян був не міністром закордонних справ, а геніяльним фінансістом, Франція привитала би в ньому того малого Наполеона, якого тепер потрібує. Він, Бріян, є єдиним міністром зі загальними симпатіями, але ніякий міністер закордонних справ не в силі поладнати внутрішньої державної кризи, що пливе з реальних відносин. Якби Штреземан був мужем довіря націоналістів — то й він одним жестом запанував би над пристрастями партії, що протестує проти льокарнських договорів.

Новому кабінетові Пенлеве не ворожать довгого віку. Симпатії для особи премієра — своїм боком, а фінансові та воєнні клопоти — своїм. Невідомо, чи французькі радикали та соціялісти зможуть іти разом, піддержуючи новий уряд. Ніяка партія не хоче піти проти настрою своїх виборців, які гірш огню лякаються нових податкових тягарів. Крім цього сенат голосуватиме проти проєктованого радикального податку від капіталу. Якщо розписали би нові вибори до парляменту, тоді крайні партії вийшли би з цих виборів переможцями. У хвилині державної скрути демагогічні гасла мають найбільше успіху. Крайні партії пригадали би війну в Африці та Азії, що обтяжують державний буджет; домагались би обмеження зброєнь, а може й заперечення довгів супроти Америки. Адже дві третині доходів Франції йде на сплату воєнних довгів.

Та яким робом навіть пацифістичний уряд Пенлеве може накинути мир Абд-ель-Крімові, який не хоче вести переговорів, або здушити бунт у Сирії? Хіба зректись одним махом усіх кольоній і проголосити повне банкротство державної каси.

Становище німецького уряду не лекше. Надія, щоби приєднати націоналістів для льокарнського договору — розвіялась. Уряд буде приневолений шукати піддержки у середніх партій або у кабінеті т. зв. великої коаліції. Державний канцлер опреться імовірно на коаліції: народньої партії, центра, баварської нар. партії і демократів. Коли тільки льокарнський договір прийме парлямент, він готов податись до димісії. Та ця постанова відчинює небажану перспективу, що тоді й президент республики Гінденбург готов зголосити свою димісію. Уступлення націоналістів з уряду робить становище Гінденбурга дуже невиразним.

Вся ця ситуація ускладнюється тим більше, що представники Франції та Англії в Льокарно рахувались з повною солідарністю Німеччини і в звязку з цим взяли на себе взаємні зобовязання щодо Рейнщини. Штреземан силкується переконати своїх земляків про необхідність виповнити прийняті міжнародні зобовязання, в національнім інтересі, і покликується на довірочні слова Чемберлена в Льокарно: „Вся англійська армія та фльота стане в обороні Німеччини, коли Франція нарушить ваші кордони".

По широкому світі.

Німецький кабінет імовірно перетвориться. Премієром має бути д-р Маркс; мін. зак. справ Штреземан та д-р Лютер — мін. фінансів.

Папа прийняв у себе на авдієнції бувшого болгарського короля Фердинанда.

У Відні почався страйк 7.500 пекарських робітників; зачинено 607 крамниць. Нині має початись страйк державних урядовців та телефоністів. Якщо страйк пошириться — австрійський канцлер Рамек зголосить свою димісію.

Новий перський шах Різа Ган назиматиме себе королем Пагляві.

Громадські вибори в Англії дали покищо перевагу соціялістам; загальний підрахунок голосів ще невідомий.

Похорони Фрунзого перемінились у державну манифестацію; відсвятковано їх на „Червоній Площі" у Москві біля мавзолею Леніна. Коли спускали домовину, в усіх більших містах СРСР. били гармати і гуділи фабричні свистки.

Парляментарі Абд-ель-Кріма мали будім-то у Феві зголоситись у французького міністра Стега, в справі мирових переговорів. Звістка з англійських джерел ще неперевірена.

Грецького ґенерала Плястіраса, що був головним полководцем першої республиканської армії і довго скривався, прогнала поліція з меж Греції. Йому видали звичайний пашпорт і всадили на воєнний корабель, що відвіз його до Італії.

Народній комісар здоровля С. Р. С. Р. Семашко вибирається в трьохмісячну подорож до західної Европи, щоби приглянутись медично-санітарним обставинам та заведенням у ріжних країнах.

Радянська Україна.

Боротьба з беззахистними.

Харківські „Вісти" з 23 жовтня пишуть: Боротьба з безпритульністю в м. Харкові відбувається задовольняючо. Підібрано вже біля 500 безпритульних, з яких 140 вислано до села Відрадного, де зорганізовано дитячу кольонію, 180 до села Пересічної і 120 до Куряжської дитячої комуни. Щодня підбирається (виловлюється) на вулицях Харкова 10—15 дітей.

Нові наукові інститути в Харкові

Згідно з постановою Укроголовнауки відкрито в Харкові два нових науково-дослідних інститути: біо-хемічний інститут, що повстав із катедри біохемії та анатомо-патольогічний інститут. Ректором біохемічного інституту став проф. Паладін а анатомо-патольогічного проф. Мельникова-Розведенко. Крім цього Головнаука передбачує організацію окремої секції рентґенольогії при одній із катедр харківського медичного інституту. Роботою тої секції будуть кермувати професори Шгерман і Паладін. („Вісти").

Закордонна торговля України в минулому році.

На засіданні колеґії при уповноваженому народнього комісаріят. закордонної торговлі СРСР. на Україні (окремого комісаріяту закордонної торговлі Україна не має а є в Харкові тільки уповноважений союзного комісаріяту, що входить у склад уряду України на правах комісаря. — Прим. Ред.) виявилося з реферату Рафалова, що в минулому році вивіз з України виносив 65,100.000 карбованців в привіз 78 і пів міліона карбованців. Таким чином загальний оборот зовнішнього торгу в 1924—25 році досягнув 143 і пів міліона карбованців. Колиж взяти на увагу незарахований оборот, то він досягне не менше 150 міліонів карб. проти 110 міліонів у 1923—24 р. Головними предметами експорту з України були: хліб, яйця, птиця і підземні плоди, головним чином марганцева руда. („Вісти")

Red. czas. „Dilo" Pr. 795/25. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny jak Trybunał prasowy we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo" Nr. 242 (10.625) z dnia 29. października 1925 r. w artykule pod tytułem: 1) „Systema prowokacji" ustępy między słowami: a) ynszym taki słowa... a: istnuwannia samoi politycznoi, b) dalekych sybirskych stepach... a: do nema niczoho, ci ne tilky Trojanowskoho... aż do końca artykułu. 2) Pod tytułem „Wicze w Jaworowi" ustęp między słowami: Kolonizacji Pozzanszczyny... a: referent wskazaw na zawiera znamiona a to: ad 2) zbrodni z § 65 a) u. karnej, ad 1) występku z § [illegible] u. k. uznał dokonaną w dniu 28. października 1925 roku konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 18. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. n. Lwów dnia 2. listopada 1925 r. [illegible]

Листи з Варшави.

(Від власного кореспондента.)

Два майдани.

Варшава, 3. листопада 1925.

Два дні Варшава з виїмковою урочистістю обходила свято невідомого жовніра. Вулиці міста були залиті товпами людности, польська столиця гуділа і ворушилась як — сполоханий вулик.

Ідея утворити в центрі країни могилу невідомого вояка, збудувати в столиці, так би мовити, на вічні часи памятник самопожертви народа для добра вітчини—це гарна і висока ідея, але між ідеєю та її переведенням у життя утворюється часами глибока прірва. Тому саме і сказав старий Данте, що пекло вибруковане добрими намірами.

вона вже припала нам, Українцям, і ви, Львовяне, відчули її найприкрійше, бо якраз з вашого фронту привезли сюди прах невідомого жовніра... Врешті я з певністю не знаю, як ви на це дивитеся, бо може бути і така позиція, з якої цілком природним і льогічним уявляється утворення в центрі польської держави могили жовніра, що загинув у боротьбі з Українцями. На довгі літа утворюється тут пречистий символ міжнаціональних відносин і певних інтенцій, коли не польського народа, то по меншій мірі тих, хто вважає себе за його провідників. Для них патріотизм й імперіялізм це одне й те саме. Вони бачать лише сьогодняшний день і не передбачають сумних наслідків своєї сучасної акції...

Якщо ви бували у Варшаві й оглядали таке цікаве й кольоритне „Старе місто", то напевно пережили не одну моторошну хвилину

Та цею краплиною справа не обмежилася. Перед самим місцем, призначеним для памятника жовнірові, стоїть, як відомо, православний собор, який почали розбирати кілька місяців тому. Залишити на день урочистости руїни церкви у тім жахливім вигляді, який вони мали, було визнано незручним. І без того чужоземці нераз зі здивуванням запитували, з якої причини руйнують новий величавий храм. Алеж як вийти з положення?...

Коли в „Українській Трибуні", що видавалася в Варшаві в 1921 і 1922 рр., було вміщено допис з Холма про те, що місцева влада напередодні Великодня висадила динамітом у повітря православну церкву, то редактора було притягнено до судової відповідальности, бо варшавська прокураторія не хотіла вірити, що в християнській державі у 20-му віці влада може динамітом руйнувати християнські храми. Але на слідстві безсумнівність факту було цілковито доведено, і справу довелося припинити.

Те, що вважалося неймовірним у 1922 році, визнано цілком нормальним в 1925-ому. Ви напевно самі читали у варшавських ґазетах цими днями заспокоюючі повідомлення, звернені до Варшавян, що не треба, мовляв, лякатися вибухів, які лунатимуть у місті, бо то динамітом валять православний собор, щоб прискорити руйнацію та до урочистости невідомого жовніра очистити Саський майдан.

Не вважаючи на всі зусилля, не пощастило таки закінчити цю справу до 2-го листопаду, і тепер руїни монументального собору мають ще більш жахливий вигляд, ніж тиждень тому... І мимохіть звертались до них вчора очі присутних...

Ото вам друга ложка дьогтю.

Є в цій справі ще й третя, але

Senex.

* * *

Після народової демонстрації.

Політична манифестація
зі святом невідомого жовніра, добутого з львівського побоєвища, мала між иншим тенденцію скомпромітувати український епископат в очах широких мас. З тією метою розтрубіла польська преса, немов то українські епископи поклали свої підписи під відозвою комітету та зобовязалися взяти участь в цій „народовій" демонстрації. Першу справу ми вже мали нагоду виясити: що доторкається другої, то — як виявилося — українське духовенство не брало участи в цій
манифестації, і після того львівська польська преса ущухла. За те краківська „жовта" преса („Ілюстр. Курєр подзенний") далі сіє негідні видумки. Вона твердить, що українські епископи з митр. Шептицьким найшлися на відозві на основі даної ними згоди на те, та що українське духовенство брало участь в поході й відправило панахиду. Зазначуємо, що о. митр. Шептицького від довшого часу нема в краю, отже фізично неможливо йому було взагалі поставитися до цеї демонстрації

У „новітній школі".

Промова Голови Українського Соймового Клюбу посла Сергія Хруцького, виголошена на пленумі сойму дня 22. жовтня 1925. у загальній буджетовій дебаті.

(Продовження.)

Коли в справі нападу на білоруських послів в Пружанах, тут в соймі, наглість внесення мотивував п. пос. Тарашкевич і між иншим на початку своєї промови ужив вислову: бандити, бандитський напад, то права сторона сойму страшенно обурилася і просто не давала змоги говорити пос. Тарашкевичеві. Правда, п. маршалок Гдик не відібрав йому голосу, одначе тоді вже не промовляв п. Тарашкевич. І тут, в польськім соймі, повторилося віче в Пружанах. З тих лав (з правиці) посли кинулися до трибуни, кидано ріжні оклики, обиди, в представник влади, не поліції, а влади, п. маршалок розвязав віче, перепрошую, не розвязав віче, а замкнув засідання. І сойм був прикладом для поліції і для осадників, як мають розвязувати справоздавчі віча. Тоді не розумів я, чому вислів: бандит — викликав таке обурення на правій стороні сойму. І аж недавно, кілька днів тому, я прозрів, мені відкрилися очі. Прочитаю панам цікавий документ:

„Polskie Towarzystwo Opieki nad Kresami. Oddział Włodawski. L. 107. Włodawa, 8.X. 1925 r. Poufne. Do Pana Męża Zaufania wsi takiej i takiej. Poseł Makowka zapowiedział na wiecu w Horostycie, że 14. października (w Pokrowę) będzie w Sosnowicy miał wiec. Dłuższy czas poseł Makówka nauczony doświadczeniem nie zwoływał wiecu w powiecie, gdyż obawiał się, że nasza organizacja odbywaniu wieców przeszkodzi. Obecnie widać zapomniał o istnieniu organizacji, więc trzeba mu o tem przypomnieć. Zarząd przeto Pana uprasza o poinformowanie członków i zorganizowanie wyjazdu do Sosnowicy, celem niedopuszczenia ko odbycia wiecu. (Голос: То є свобода! — Инший голос: Щож тут цікавого? Звичайна партійна боротьба!). Pożądanem byłoby nie zdradzanie się, iż członkowie należą do P. T. O. n. K. i tylko okrzykami przeszkadzać w wygłaszaniu mowy posłów ukraińskich, którzy stale uprawiają politykę antypolską, aby dać złudzenie, że to właśnie wyborcy przerywają mowę swemu posłowi. Sprawę niniejszą zechce traktować Pan ściśle poufnie. Za Zarząd i Prezes St. Oliszczyński w. r. — мимоходом кажучи, той сам Ґліщиньскі, який є самоврядним інспектором у Володаві — sekretarz W. Ołrniecka w. r." (Голос: Секретар аппобував!)

Здається, що „Towarzystwo Opieki nad Kresami" є відоме правій стороні палати і певно щось знає про те п. презес Ґломбіньскі, а ще більше пос. Марвеґ, великий приятель і референт з власної охоти всіх внесень про видачу українських послів.

Одначе й той спосіб не допоміг і тоді *муж довіря* „Towarzystwa Opieki nad Kresami", п. міністер Ратайскі спільно з міністром Смульским віднайшли царський розпорядок і від того часу всякі зібрання на Волині і Поліссі стали неможливими, а на инших українських теренах, де одначе можуть відбуватися віча і де — на щастя — нема царських указів, там приноровлюється давні методи. Хіба є одна новина, то розігнання посольських віч. Ось приклади: розігнання мого віча і посла Козубського у Львові в освітній справі (голос: Те саме роблять польським угрупуванням!), розігнання віча сен. Черкавського в Перемишлі, а недавно розігнання мого віча в Калуші в справі земельної реформи. Як тільки я вспів на тому вічу зреферувати закон, нагло встає якийсь пан, не знаю, якийсь молодик, може ще й неповнолітній й говорить: Тому що ви говорите про земельну реформу, а віче в тій справі є заборонене старостою, то я розвязую те віче (голос: Бо він знав, що ви є ворогом земельної реформи!). Питаюся, чи ви є маршалком, що вказуєте мені, що я маю говорити на вічу. Прецінь то є справоздавче віче. Останньою справою в соймі була справа земельної реформи і чи лише льокаї... офіціялісти, навіть резервові офіцери, які не мають нічого спільного з земельною реформою, можуть займатися справами земельної реформи, а я не можу українському населенню говорити про земельну реформу? Віче розігнано, ми вийшли. Я заявив: В той спосіб ви вводите анархію, що ви робите? Я з того зроблю ужиток. — Прошу дуже! — Як то може бути? Чи ви знаєте про те, що посли можуть відбувати віча навіть не в закритих льокалях, але під голим небом? Хочете, то я уладжу віче під відкритим небом. Навіть приноровлюся до вашого рішення, не буду говорити про земельну реформу, але в справах освітних, чи якихнебудь инших. Тоді комендант поліції заявив, що староста видав розпорядок, що сьогодня не може відбутися ніяке віче в ніякій справі (пос. Шміґель: Видно, що те віче грозило небезпекою. — Гамір на лівиці). Так отже справоздавчі віча є тепер неможливі для українських послів.

Другою признакою виїмкового положення на наших землях є

доразові суди.

Доразовий суд у нас є звичайним явищем, *український нарід не знає инших судів.* А карою і то звичайною карою, яку приноровлюють ті доразові суди і яка вже, пане міністре, не робить вражіння, є

кара смерти.

Про ту кару смерти вже говорилося з цеї трибуни, одначе я дозволю собі зробити дві уваги на цю тему. Один з обєктивних обсерваторів життя в Польщі, еміґрант, визначний правник п. Р. в „Архіві російської революції" описує, як стрінув в Рівнім свого приятеля, бувшого адвоката Поляка з Київа, пішов з ним до суду, бо той Поляк тепер сповнював функції прокуратора. Була дрібна справа, суджено якогось селянина за крадіж, чи щось в тому роді. Саля була пуста. І ось п. *прокуратор зажадав для того селянина кари смерти.* П. Р. був здивований, що б. адвокат, лібeрал, так спокійно домагався за якусь дурницю кари смерти. Я теж обсервував, теж маю знайомства серед інтеліґентних Поляків, і ось зі своїх обсервацій я виніс вражіння, що інтеліґентний Поляк з повним спокоєм говорить про приноровлення кари смерти, навіть уважає кару смерти за дуже пожаданий засіб відділовувать на громадянство. Тим ріжниться інтеліґентний Поляк від російського інтеліґента.

Тут мушу сказати ще про один випадок. Був вечір, я сидів в клюбі (соймовім — Ред.), одержав депешу від сенатора, адвоката Карпинського, просить мене негайно інтервеніювати у міністра справедливости, щоби стримати виконання вироку смерти на чотирьох засуджениців. Пише, що *зайшла страшна помилка*, що завтра в 8-мій годині рано сам буде з документами у міністра справедливости. Я звернувся телеграфічно до п. міністра, до його приватного помешкання — і щож почув я? П. міністер відповідає, що розглядав вже ту справу і не може згодитися на моє прохання. Запитав я його тоді, чи йому так *спішиться з виконанням вироку смерти*, чи інтерес держави вимагає негайного виконання того вироку? З великим трудом намовив я п. міністра, щоби вижидав до завтра. Другого дня приїзджає оборонець сен. Карпинський, був у міністра і *життя 4-ох людей було вратоване.* Той випадок субєктивно внутрішньо переконав мене, що *в Польщі спокійно, без великого загання приноровлюється кару смерти.*

Тепер справа вязниць і арештів. Не буду говорити про приноровлювання превенційного арешту до зовсім невинних людей, які опісля у 80 прц. є звільнювані від всякої вини. Не буду говорити про та

ній арештованим по кількох місяцях, як не роках, доручується акт обвинувачення та, що в метою одержати акт обвинувачення арештовані мусять *як звичайний засіб використовувати голодівку*. Скажу кілька слів про

останній випадок у Львові,

про який довший час не можна було писати в українській пресі, не можна було порушити тієї справи в щоденниках, ані не можна було внести в тій справі інтерпеляції в сенаті. Дня 16. вересня ц. р. в часі переводження політичних вязнів, а саме Андрія Мельника, Евгена Зибликевича, К. Зеленого й инших з вязниці при вул. Баторія до карного заведення „Бригідки" при вул. Казимирівській у Львові, згаданих *в бруытальний спосіб побито і тяжко ушкоджено на тілі* особами тюремного нагляду, згл. державної поліції, що з доручення вязничних властей виконували переводження.

Цей факт стався в будинку арештів суду при вул. Баторія, так що поміщені там вязні чули крик *катованих в нелюдський спосіб*, а деякі вязні були навіть свідками події.

Коли про те насильство довідалися оборонці тих арештованих і домагалися побачення з ними, то їх старання не дали наслідків, і лише один адвокат д-р Федак по *кількох днях* зумів здобути дозвіл на відвідини інж. Андрія Мельника, якого застав в тюремному шпиталі карного заведення „Бригідки". При тій нагоді інж. Мельник заявив слабим голосом: „Бачите, пане меценасе, як мене в звірський спосіб побито й змасакровано; мене так сильно покопано в облича й бік, що правдоподібно маю ушкоджені легені і з того приводу плюю кровю. Не лише мене бито, але тягнено мене за ноги через цілий коридор і сходи та копано. Лежачий поруч на ліжку теж хорий з приводу побиття. Евген Зибликевич підтвердив те, виясню̀ючи, що після побиття й переведення їх до карного заведення „Бригідки" ніхто ними не займався, а навпаки вкинено їх до льоху і з того приводу вони розпочали голодівку, бажаючи змусити управу тюрми, щоби ними заопікувалася. На дальші вияви Мельника й Зибликевича не дозволив присутний при розмові слідчий суддя.

(Продовження буде.)

Власними силами!

Підписка акцій Земельного Банку Гіпотечного передплатниками, читачами й прихильниками „Діла".

Одна акція — 25 зол. кошти заготовки й скарбова належитість — 1 зол. разом 26 зол. — Підписку приймає Адміністрація „Діла". Львів, Ринок 10. II. пов. — Повну вплату або першу рату приймає за посвідкою Адміністрація „Діла", дальші рати на підписані у нас акції слід вплачувати в Земельнім Банку Гіпотечнім, Львів Підвалля 7.

В звязку з оголошеною підпискою акцій Земельного Банку деякі несовісні, а що найменше легкодушні люде розсівають найріжнородніші безпідставні поголоски. Ті поголоски йдуть в двох напрямках: одні торкаються погляду на теперішній стан банку, другі фантазії що-до його будуччини.

Тенор перших видумок йде в тому напрямку, що — мовляв — банк „банкротує", „є хорий" і треба його ратувати від „банкротства" чи „недуги". Напрямна лінія фантазій щодо його уфундування простягається так далеко, що ніби то всі поклики до підписки акцій робиться тільки про людське око, бо банк має вже під тим оглядом запевнене доповнення акційного капіталу від Жидів, чи Німців, чи Американців, чи взагалі позанаціональних чинників. Тому найкраще відкинути всяку журбу і громадянські обовязки і ждати на благодати від Жидів, Німців й Американців.

І одні і другі поголоски є звичайними легкодушними видумками, які минаються з дійсністю. Видумки про „банкротство" і „недугу" Зем. Банку повстали на загальному підкладі справжніх і загально поширених банкротства польських фінансово-спекулятивних установ. Якраз ті банкротські настрої, які сколихують населенням польської держави у звязку з невідрадним станом польського державного скарбу і його фінансовою політикою, перенесено й на наш банк. Мало того, що такі поголоски й видумки, позбавлені критицизму й легкодушні розсівані серед малокритичного загалу, що не визнається в питаннях банковости,—є невірні, але є й дуже шкідливі.

Земельний Банк Гіпот. якраз може бути гордий тим, що повінь банкротства, яка усуває з лиця фінансового світа одну польську інституцію за другою, не торкнулася й не могла торкнутися нашого банку. Земельний Банк Гіпот. має тільки недостаточний, девалюцією зменшений капітал, як зрештою всі, навіть найкраще поставлені, аналогічні установи і мусить — згідно з новим польським банковим законом — його доповнити до висоти **одного міліона золотих** під загрозою втрати концесії, себ-то ліквідації, нашої установи як **емісійно-девізового банку**. Колиб Зем. Банк не виповнив вимог закону, то втратив би емісійне й девізове право, але остав би як кредитова інституція. Та тоді вже Зем. Банк, навіть під тою самою назвою, не був би **дійсним банком**, він втратив би атрибути і привілеї банку, тільки був би звичайною кредитовою інституцією, як инші наші кредитові стоваришення. Вся вага лежить у тому, щоби власне вдержати дійсний банковий характер Зем. Банку, себ-то зберегти емісійне й девізове право. І тому невідкличною потребою і національним обовязком є доповнити акційний капітал банку.

Сподівання на те, що замісць нас Німці, Жиди, чи Американці доповнять акційний капітал, є наскрізь наївного характеру. Виходить, що Жиди, Німці й Американці, чи хто там инший тільки про те й думають, як би нам зробити дарунок і —розуміється—приємність. Такі видумки теж спираються на закоріненому психольогічному ґрунті безпідставної чужосторонної помочі. Як давнійше під політичним оглядом рахували ми на чужі сили, так тепер те саме починає повторюватися в економічній ділянці. Не виключене, що Жиди чи хто там инший доповнилиб акційний капітал, але тоді це був би їх банк, а не наш (чужинці малиб майже ¾ акційного капіталу, а ми менше більше ¼). І тому не снувати нам фантастичні думи про чужосторонню поміч, але **власними силами** фундувати наш єдиний Банк для наших власних потреб.

Підписка акцій.

В Адміністрації „Діла" підписали акції Земельного Банку Гіпотечного:

11. Ред. **Михайло Матчак** у Львові — 4 акції, кличе: д-ра Володимира Лисого, адвоката в Тернополі (на довільну кількість), д-ра Івана Новодворського, адвоката в Коломиї, о. Миколу Баранецького, пароха у Волі Якубовій, почта: Добрівляни (на довільну кількість) і ред. Льва Лепкого у Львові;

12. Інж. **Роман Сеницин** у Львові — 4 акції, кличе: інж. Василя Рижевського, інж. Альбіна Бавщінського й д-ра Володимира Гринєвича у Львові та інж. Дмитра Фольварчука в Зашкові.

13. о. **Денис Теліщук** в Потоні к. Рогатина — 1 акція; кличе: о. шамб. Степана Горотецького у Вербилівцях (на 10 акцій), о. Теодозія Кудрика, пароха в Рогатині (на 5 акцій) і о. Петра Сівка в Жовчеві (на 5 акцій);

14. **Порфір Буняк**, дир. друкарні „Діла" — 4 акції; кличе: п. Осипа Гузара, п. Августа Кришталовича і п. Степана Явішевського, друкарів у Львові;

15. **Максиміліян Яцик**, урядник банку у Львові — 1 акція;

16. **Теодора Красицька**, вдова по подат. контрольорі у Львові — 1 акція;

17. **Леонард Дзєдзінський**, будівничий у Львові — 1 акція; кличе: Льва й Емілію Кишакевичів та Иосипа й Олену Дзєдзінських в Лежайську.

Сільська школа на Рад. Україні.

З дискусії на сесії ВУЦВК-ту.

На другій сесії Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету Рад виголосив великий реферат про переведення загального навчання на Україні заступник Наркома Освіти Ряпо. По його рефераті виявлялася обширна дискусія, в якій забирали слово члени ВУЦВК-ту, малюючи положення шкіл на місцях. Селянин Одинець сказав про шкільництво на селі більш менш таке: тов. Ряпо сказав, що ми повинні бути культурними і здоровими. Дійсно, для цього ми й робили революцію, й ми в це вірили. Легко виголосити реферат і навести цифри, але важко переводити це в життя, бо шкіл мало, а більшість дітей босих та роздягнутих і їх так не поженеш за 2—3 версти до школи. Школи не ремонтуються десяток років. Треба будувати нові, а значить потрібні величезні кошти. Є небезпека і того, чи вистарчить учителів, бо вони в дуже скрутних умовах, хоч т. Ряпо і запевняє, що школи дадуть нових учителів. У цифрах він каже, що в сотні вчиться у місті 10, а на селі 5, а це вже не відповідає співвідношенню міста і села. В місті вчаться не тільки пролетарські діти, але й міщанські та спекулянтські, що ставляться до нас ворожо. Далі Одинець спиняється на нерівному поділі коштів по всьому Союзі, та нарікає на те явище. Зазначує, що по школах замало підручників а Державне Видавництво видає за мало українських книжок, а до того закуповує російські книжки в Москві не зважаючи на те, що само їх видає. В той час, як у Російській Федеративній Республиці тамошній Держвидав не видає ніяких українських книжок, хоч там є дуже багато українського населення, то здавалося би, що повинен їх купувати на Україні, але все одно не купує. Чи це правильно? Братерський Союз повинен так розвиватися, щоби всі національности були відповідно забезпечені, та щоби їм не було кривди.

У тійже дискусії селянка Гладка сказала таке: В нас шкільна сітка за мала і діти замісць вчитися бігають по вулицях. Крім цього яка це наука, коли один вчитель, що на цього припадає більше 100 учнів, розривається на три зміни. До тогож є балачки, що в першу чергу потрібно вчити дітей незаможників, а решта дітей хай лишається поза школою. Нам здається, що коли всі діти вчитимуться разом, то буде краще. Щож до української мови, то поруч зі всіми розмовами про українізацію в дійсности дуже важко відшукати українську книжку. Тут справа стоїть так, що коли почали вчити українською мовою, то слід і продовжувати.

Друга жінка Баранова сказала: Ми кричимо про ліквідацію неписьменности дорослих, а щож буде з тих дітей, що нині не вчаться? У віці 13—14 літ їм прийдеться хіба йти до лікнепу. Марко Луцкевич звернув особливу увагу на освіту в прикордонних околицях. Він же докладно обговорив польську шкільну політику на „кресах" і польські утраквізаційні заходи. Він домагається, щоби сесія доручила урядові ужити заходів перед польським урядом у Варшаві в справі дотримання 7. статті Ризького трактату.

(„Вісти".)

За рідну землю.

Довірочна нарада в Косові.

Косів, 28. жовтня 1925.

28. жовтня відбулося у нас за ініціятивою адвоката д-ра П. **Ронджа** довірочна нарада в земельній справі. Ухвалено резолюції, однозгідні з резолюціями з віч. Рішено скликати на 11. листопада прилюдне віче.

Довірочна нарада в Бучачі.

Бучач, 26. жовтня 1925.

Дня 25. жовтня відбулася в Бучачі довірочна нарада в справі соймового проєкту земельної реформи в Польщі. В нараді взяли участь представники просвітних та економічних організацій зі судового бучацького повіту, головно представники громад: Бучач, Нагірянка, Трибухівці, Цвітова, Помірці, Заліщики малі, Передмістє, Сороки, Жизномир, Рукомиш, Зарваниці — в числі 80 осіб. Справу законопроєкту зем. реформи реферував місцевий адвокат — д-р **Ілярій Бориків**, який в півторагод. рефераті зясував положення українського селянства від найдавніших часів до сьогодня, його боротьбу за прадідівську землю, представив напрям польської земельної політики і вказав на шляхи і засоби оборони землі, зокрема взивав присутніх до основування Комітетів Оборони Землі та внесення протестів проти соймового законопроєкту. Після реферату вивязалася дискусія, в якій забирали голос селяне, будьто жалуючи вислідів в справі парцеляційних спілок, які повинні повстати по селах, будьто підкреслюючи вагу єднання та організованости. Ухвалено резолюції вислати: до Ради Міністрів, Парлям. Репрезентації і Ц. К. УНДО. Села відписують протести.

Віче в Старім Самборі.

Старий Самбір 28. жовтня 1925.

Дня 27. жовтня відбулося в Ст. Самборі віче в земельній справі. Віче відкрив о. декан А. **Бенцік**. Предсідником був п. І. **Дідух**, секретарював п. І. **Пукач**. Реферат в справі земельній виголосив канд. адв. І. **Микита**. Реферат викликав велике заінтересування селянства справою зем. реформи. Ухвалені резолюції вислано до Ради Мін., Парл. Репрезентації та ЦК. УНДО. Віче відбулося у великій салі „Просвіти".

НОВИНКИ.

— **Зріст дорожнечі.** Польська урядова комісія, що має досліджувати зміни в коштах утримання, видала комунікат, в якім стверджує, що ціни в жовтні у порівнанні з вереснем зросли на 2·43 проц. Добре є, що істнує така економічно-астрономічна обсерваторія, що приглядається мандрівці цін; та ще краще було би, якби була инша, що знала би ними керувати.

— **Мешканцям Львова** дирекція міських трамваїв подає до відома, що незабаром замісць букв на трамваях будуть поміщені цифри. Ніхто, хто мав приємність користуватися цим засобом комунікації, не заперечить, що ота нова ідея причиниться тільки до дезорієнтації пасажирів, які до цього часу могли легше запамятати собі напрямок возів по двох буквах: „ЛД", „КД" або „УЛЬ". Тепер „ЛД" матиме ч. 1; „КД" ч. 2; „ЛИ" ч. 3; „УЛЬ" ч. 4; „ЖД" (головний дворець і Габрієлівка) ч. 5; ч. 6, 7, 8, 9 і 11 лишаться без зміни; а вози з ч. 10 будуть змінені: їхатимуть між Замарстинівською рогачкою і Гетьманськими валами, вулицями: Замарстинівською, Сонячною та Шпитальною. Зміна букв на цифри переводитимуть постепенно.

— **Гарний прокуратор.** Прокуратора Окружного Суду у Вильні, Гурчина, арештовано за розтрату 30.000 зол. складених у судовій касі як депозити та кавції. За ці гроші згаданий добродій вів таке широке життя, що всі вважали його багатим і ніхто не підозрівав у крадіжі.

— **Міністри малих держав.** Два югославянські міністри посварилися. Міністр шляхів Радоєвич перестав видавати безплатні білєти урядовцям міністерства пошти наперекір її міністрові Суверіну. На це міністр пошт перерізав усі телефонічні лінії на залізницях, так, що всі залізничі стації приневолені були користуватись телеграфом. Забава в державу!

— **Уельс і князь уельський.** Відомий англійський письменник Г. Г. Уельс, автор славного „Невидимого чоловіка", видав новий роман на тему окультизму. Є це історія переціної людини, яка раз беручи участь у спірітистичному сеансі, відкрила в собі покликання спасти людство і є закоренілий, що в її крові пливе кров „хороброго короля" Саргона. Книжка має великий успіх, але критика є невдоволена натяками в ній на особу наслідника англійського престола „князя уельського", якого Уельс сильно не любить. Головний герой повісти Альберт Едвард Преслбі підписується точно так само як англійський князь „Альберт Едвард Пр." (скорочення: „prince"). Уельс покищо не відповів на докори критики, яка добачує в книжці подекуди сатиру на нещасного англійського князя.

— § 19. Ми одержали отсе спростування, яке містимо в цілости і без ніяких змін: До Високоповажаного Пана Івана Кедрина-Рудницького відвічального редактора часопису „Діло" у Львові, Ринок ч. 10, II. пов. Відносно до поміщеного в „Ділі" допису з дня 21 серпня 1925 р. ч. 185 в рубриці дописи під заголовком „Нечуваний скандал із о. Кучкудою", прошу підписаний по думці § 19 зак. прес. з 17. XII. 1862 р. ч. 6163 помістити в найблизшім або безпосередньо слідуючім числі „Діла" спростування слідуючого змісту: „Неправдою є, начеб Уряд громадський в Поморянах дав площу і дерево на будову народньої інституції. Неправдою є, начеб американські еміґранти прислали 1760 долярів. Неправдою є, начеб ті всі гроші увійшли в будову. Неправдою є, начеб підписаний покликував до Комітету. Неправдою є, начеб не здавано звітів і не ведено прилюдних рахунків. Неправдою є, начеб брат підписаного був касієром, а також неправдою є, начеб підписаний був касієром. Неправдою є, начеб підписаний неправно окупував дім. Неправдою є, начеб парохіяльні будинки руйнувалися. Неправдою є, начеб читальня дала 50 долярів за опорожнення салі. Неправдою є, начеб підписаний зломав умову. Неправдою є, начеб ніхто не знав про рахунки. Неправдою є, начеб підписаний посягнув на народнє добро. Неправдою є, начеб влада не вмішувалася і не слідила будови. Неправдою є, начеб о. декан був свояком підписаного. Неправдою є, начеб о. парох вище ставив приватне добро над публичне. Неправдою є, начеб підписаний стягнув на себе ненависть громадянства, духовенства і що ніхто не є за підписаним, як тільки свояки. Неправдою є, начеб підписаним тиснули духовенству. Неправдою є, начеб підписаного проклинало громадянство. Неправдою є, начеб підписаний був диктатором. З поважанням *Осип Кучкуда* парох Бібщан.

Подяка.

Високоповажаному Пану д-рові Іпокитові Левицькому, лікареві у Стрию, складаю отцею дорогою щиросердечну подяку за безкорисне вилічення мого сина з дуже небезпечної недуги, та за правдиву батьківську опіку над ним. **Марія Устіянович.**

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Перед засіданням польського сойму.

Переговори з „Визволенєм", щоби понехало опозицію на засіданні сойму в пятницю, були без успіху без уваги на інтервенцію марш. Ратая. В пятницю засідання буде виглядати як і останнє.

4. XI. було засідання клюбу „Пяста". Акцентували поступування членів скарб.-будж. комісії. Обговорили теж внесення „Визволення" про розвязання сойму „Пяст" рішив голосувати за внесенням „Визволення", але виступить передше з власними внесеннями про зміну виборчої ординації і конституції. Колиб ці внесення відкинено, „Пяст" голосуватиме за розвязанням сойму.

Непевне становище уряду Пенлеве.

Становище фр. соціялістів у відношенні до уряду Пенлеве витворило хаос, що позбавляє уряд усякого авторітету й може довести до крізи. Пенлеве зажадає відложення дискусії в справі ген. Сарая. Колиб парлямент не згодився на те, домагатиметься заяви довіря.

Справа відкликання ґен. Сарая.

Проволоку в відкликанні французького комісаря в Сирії ґен. Сарая, котрий велів бомбардувати Дамаск, пояснюють причинами дипльоматичної натури. Французький уряд хотів насамперед зждати на висліди слідства, але з причини інтервенції Англії рішив вислати ґен. Ціпона, котрий має розглянути лише формальні похибки ґен. Сарая, конечні для його відкликання. Переслухання буде в Парижі.

Перші кроки перського шаха.

Новий перський король видав декрет про зачинення всіх домів гри і шинків. Заповів, що старатиметься поліпшити економ. положення. Англійський уряд визнав нового володаря Персії, короля Пагляві.

Біржа.

Гроші.

Амер. дол. 6·09·00—6·10·00, канад. дол. 5·62 — 5·65, чеські кор. 0·17·66 — 0·17·75 леї 0·02·50 —0·02·75, франц. франк 0·27·50 — 0·27·85 швайц. фр. 1·14·50—1·15·50, анг. фунт. 28·50—28·70.

Золото. 20 кор. 24·40 —24·60, 20 франк 22·65—22·80; 20 марк. 27·50—27·65; 10 руб. 30·85—31·20.

Срібло. Австр. кор. 0·51·25—0·51·50, 5 ав. кор. 2·58—2·62, фльорени 1·29—1·31, рубл. 2·15—2·15·50, рубель дрібним сріблом 1·06 —1·10.

Збіжа.

Пшениця красва з 1925 р. 20·50—21·50, жито красве з 1925 р. 15·00—15·15, ячмінь галицький бров. —·— до —·—, овес гал. 16·25 до 17·25.

З судової салі.

Процес Штайґера.

Сімнацятий день розправи.

Розправа почалася зізнаннями свідка Сухенка, підкомісаря поліції. Вчасі побуту президента Войцеховского у Львові був він у охоронній бригаді, яку вислано до Львова для оборони особи президента. В 15 мінут по киненню бомби вислали його до дирекції поліції за інформаціями про подробиці замаху. На поліції вказали йому на Пастернаківну, що вказувала на Штайґера як на виконавця атентату. Пастернаківна давала тоді вимикаючі відповіди на деякі питання і тому свідок їй не довіряв. Колиж не міг від неї довідатися нічого певного, тоді звернувся за інформаціями до комісарів поліції, але й вони теж не давали ніяких даних відносно особи Штайґера, та вказували всі на головного свідка Пастернаківну. Провідник трибуналу звертає увагу свідка на те, що його зізнання суперечні з тими, які зложив перед слідчим суддею. Свідок твердить, що мабуть судля зле записав його зізнання, зрештою його тоді переслухувано на зовсім инші обставини. Обстоює при теперішних зізнаннях.

Свідок Кароль Пшибильскі, капітан 40 полку піхоти зізнає на користь Штайґера. Він мешкав у тій самій камениці що Штайґер. Свідок не вірить, щоби обвинувачений міг кинути бомбу.

Инші свідки в числі трьох не вносять до розправи нічого нового ні цікавого.

Вісімнацятий день розправи.

Зізнає свідок Л. Варґафтіґ з Відня, урядник фірми „Кольоніяль". Він працював зі Штайґером в одному бюрі. Критичного дня обвинувачений був занятий біжучими справами, а крім цього займався річницею уродин свого директора Менкеса, для якого закуплено золоту запальничку на дарунок. Далі в своїх зізнаннях свідок не вносить до розправи нічого цікавого окрім хіба того, що вважає Штайґера трусом, який не важився би ніколи взяти до рук бомби. Провідник трибуналу питає свідка про те, на якій підставі він твердить про трусливість Штайґера. Свідок відповідає, що одного разу була в каварні авантура, а Штайґер не хотів до неї мішатися з трусливости і страху.

Свідок Т. Флях зізнає, що в його матери служила якась Марія Калюсек, яка перед тим служила у д-ра Райха. В домі матери та служниця мала розказувати про те, що в д-ра Райха відбувалися в справі Штайґера наради, що тривали нераз дуже довго переважно вечерами. В нарадах мали брати участь між иншими й адвокати д-р Грек і д-р Бромберґ. На тих зборах мали говорити про те, що бомбу кинув Штайґер. Крім цього Калюсек мала говорити про те, що Штайґер був великим жидівським діячем, мав окрему скриту кімнату, в якій було багато заграничних брошур і письм. Колиж свідок запитав її про те, чи вона зложила би всі ці зізнання перед судом, то вона заявила, що ні, бо не хотіла би робити клопоту для д-ра Райха та його дітей.

Слід замітити, що самої Калюсек на розправі нема, бо кудись зникла.

В тому місці забірає слово д-р Ґрек і заявляє, що він у домі д-ра Райха не бував.

Свідок Антоніна Кравець, прачка потвердила зізнання Фляха. Вона теж чула від Калюсек про такі речі, які діялися у д-ра Райха, а які Калюсек мала виділи на власні очі. Отже у д-ра Райха мали говорити про підшукання фальшивого свідка, який зізнавав би на користь Штайґера. Вину звалювали тоді на якогось сина сторожа. Там теж Калюсек мала чути і про те, що Штайґер перед адвокатами признався до виконання атентату. Всіх тих ревеляцій провірити суд не може, бо Калюсек щезла. Зате в часі переслухання її перед розправою вона всі ті ревеляції заперечила.

Свідок Ісаак Кляйнер каже, що зі Штайґером знався від шкільної лавки, бо ходили вони разом до IV. ґимназії. Пізніще їх звязки затіснилися на ґрунті ідейної праці в тов. „Маккабеа". Обвинувачений на думку свідка був визначним сіоністом а ніколи не був комуністом. В суспільних справах був він буржуєм, міщанином чи краще філістром а в ніякому випадку не був радикалом. Штайґер втягнув свідка до „Маккабеї".

Свідок Авраам Брат, співредактор „Хвилі" описує, якто він переглядаючи почту „Хвилі", найшов у ній лист „Української Військової Орґанізації", який був потім доставлений на доразовий суд. Далі розказує і про другий лист, від тоїж орґанізації, який приніс до редакції якийсь хлопчик другого дня доразового суду. Історія тих листів та їх зміст нашим читачам відомі і тому про них писати не будемо.

Дописи.

Теребовля. *(Народнє свято в Глещаві).* В неділю 25. жовтня 1925 відбувся в Глещаві, теребовельського повіту, рідкий обхід — посвячення новозбудованого будинку читальні „Просвіти". На це дуже рідке в Теребовельщині свято запросив виділ окремо адвоката д-ра Степана Барана з Тернополя і гурток інтеліґенції з Теребовлі та представників освітно-кооперативних установ сусідних громад. В 3-тій год. п. пол. з місцевої церкви удалася процесія під проводом о. декана Ст. Мохнацького з Теребовлі до новозбудованого мурованого будинку читальні, де о. Мохнацький в товаристві о. Любовича з Іванівки та Волошинського з Глещави довершив акту посвячення і промовив до зібраних на тему ваги освіти. В поході і при посвяченні приґравала дута оркестра читальні „Просвіти" з Микулинець. По одногодинній перерві відбувся вечером концерт мужеського і мішаного хору місцевої читальні під диріґентурою п. Мартинюка, що зробив на присутних гарне вражіння. В часі концерту виголосив святочну промову д-р Стефан Баран на тему: в своїй хаті, своя правда і сила і воля, підкреслюючи обширно потребу витворення на селі хочби невеликого гуртка самоосвіти, що виховав би справді інтеліґентних і національно характерних селян, на котрих можна оперти всю нашу культурну й економічну роботу на селі. Народніх працьовників зпоміж інтеліґенції на селі що раз менше. Учительство за польської влади усунулося майже цілковито від громадянської роботи на селі, з більшости молодшого духовенства також не велика для нас потіха, проживаючі по селах студенти університету і бувші старшини теж мало замітні в орґанізаційній роботі і силою обставин та конечности провід в освітній і економічній праці мусить опинитися в селянських руках. Для нас буде це великий національний зиск, коли народня орґанізація опреться на культурних селянах, чого досі не було, а що саме життя мусить витворити і дійсно витворює. Освічений в кружках самоосвіти селянин буде найліпшим сівачем культури і двигачем добробуту, бо для нього нема „względów służbowych", ні урядової карієри, а проживаючи постійно в селі, може безнастанно працювати над двигненням своєї громади. Таких кілька освічених селян в кожнім селі зробить великий перелім в житті цілого українського народу, а завданням професійного інтеліґента, працюючого на освітній ниві, є виховати принайменше двох-трьох інтеліґентних селян. При цій нагоді згадав у своїй промові д-р Баран про великі заслуги над освітою і орґанізацією Глещави і цілої околиці, які положив там перед війною покійний о. Петро Євсерський, парох Глещави, померший недавно в Америці. Був це тип діяльного до самопосвяти сільського священика-громадянина, що проганяв з села темноту, вивів на видні становища кільканайцять селянських хлопців, оснував читальню „Просвіти" і вибудував для неї дім, знищений опісля в часі війни, дбав про економічне двигнення свого села і сусідних громад, а передовсім пильно ширив книжку і заохочував до її читання і своєю працею довів до цього, що Глещава з найтемнійшої громади стала найбільше культурною в цілій Теребовельщині. Накінець д-р Баран висказав слова признання і для тих, що дали грошеві пожертви і працю для здвигнення величавого мурованого будинку, що станув під дахом і майже в цілости викінчений на протязі трьох місяців. Будову ведено з дійсним запалом, а тягло і фізичну працю дали члени безплатно. Мурований будинок, критий бляхою містить просторну театральну салю з постійною сценою і ґалерією, ґардеробу і просторую читальняну кімнату, врешті окреме приміщення для кооперативи. В цей спосіб далека подільська закутина недалеко Грималова одержала нову матеріяльну забезпеку до дальшої успішної народньої праці.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар „Українського Наддніпрянського Театру" О. Мітневич
Львів, саля Лисенка.
5.XI. „Дні нашого життя".
7.XI. „Чорна пантера і білий медвідь".
8.XI. в год. 3·30 по цінах знижених „Вій", в год. 8. вечер „Ніч під Івана Купала.
Нові декорації і костюми. 562 29—?

Український мішаний хор Д. Котка.
у пятницю 6. XI. Коломия.
у суботу 7. XI. Коломия.
у неділю 8. XI. Снятин.
у понеділок 9. XI. Снятин.
у вівторок 10.XI. Кути.
у середу 11.XI. Кути. 519 35?

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів. Ринок ч. 10.